

This project is co-funded by
the European Union

PREGLED REZULTATA UPITNIKA ZA MLADE ČLANOVE SINDIKATA/MLADE RADNIKE O UKLJUČIVANJU I ODLUČIVANJU U LETONIJI, BUGARSKOJ, MAĐARSKOJ, HRVATSKOJ I CRNOJ GORI

**Riga
Maj 2018. god**

UVOD

Istraživanje za mlade sindikalne članove / mlade zaposlene o pitanjima uključenosti i odlučivanja sprovedeno je u partnerskim zemljama projekta VS/2018/0030 "Promocija uključenosti omladinskih radnika i donošenje odluka u sindikatima i privrednim društvima" - Letonija, Mađarska, Bugarska, Hrvatska i Crna Gora. Ovaj upitnik je bio anoniman - odgovori su samo prijavljeni u agregatnom obliku. Ukupan broj ispitanika je 500, između ostalog u Letoniji - 67 ispitanika, u Hrvatskoj - 178 ispitanika, u Bugarskoj - 51 ispitanik, u Mađarskoj - 105 ispitanika, i u Crnoj Gori - 99 ispitanika.

Svrha upitnika bila je da identifikuje, prikupi i analizira stavove i znanje mladih o sindikatima i da razumije da li se njihova radna prava poštuju na radnom mjestu. Ciljna publika upitnika bili su mladi ljudi koji su mlađi od 35 godina. Rezime rezultata upitnika identifikuje probleme i omogućava predstavnicima sindikata da rade na strateškim ciljevima i zadacima radi zaštite prava i interesa mladih radnika, edukovanje i promovisanje aktivnosti sindikata među mladima, promovisanje uključivanja mladih u poboljšanje kvaliteta rada sindikata i privrednih društava.

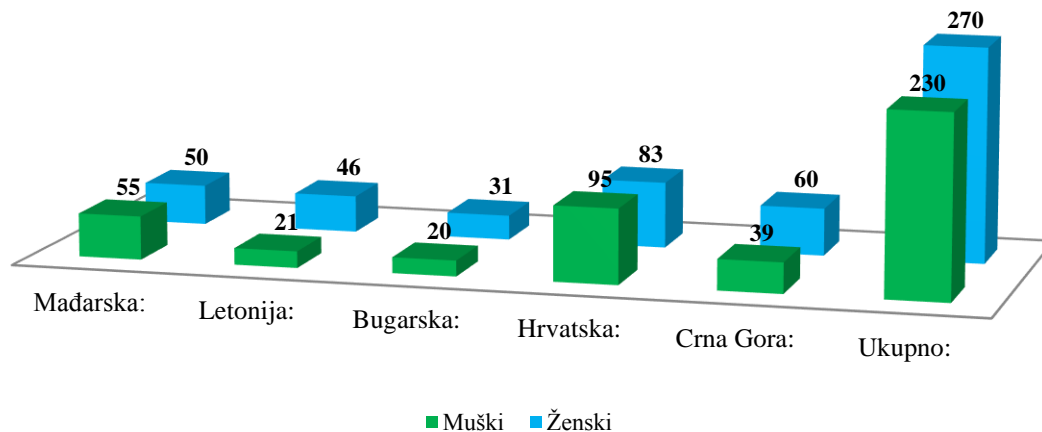
Koordinator ankete i stručnjak za sumiranje rezultata:

Inguna Sinica, predsjednica Sindikata šumarske sfere Letonija (LMNA)

Ova publikacija odražava samo stav autora i da Evropska komisija nije odgovorna za bilo kakvu upotrebu informacija koje sadrži.

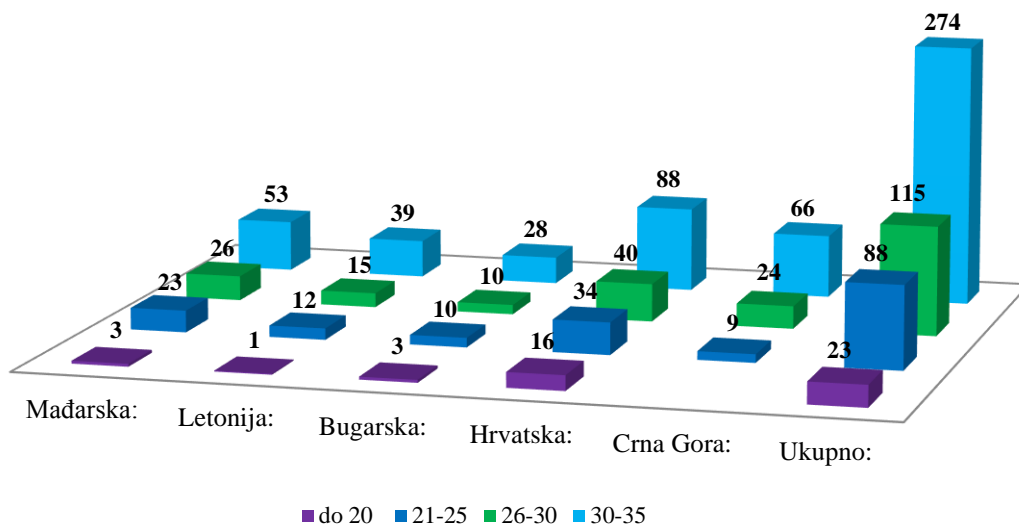
SAŽETAK REZULTATA ISTRAŽIVANJA

1. Pol:

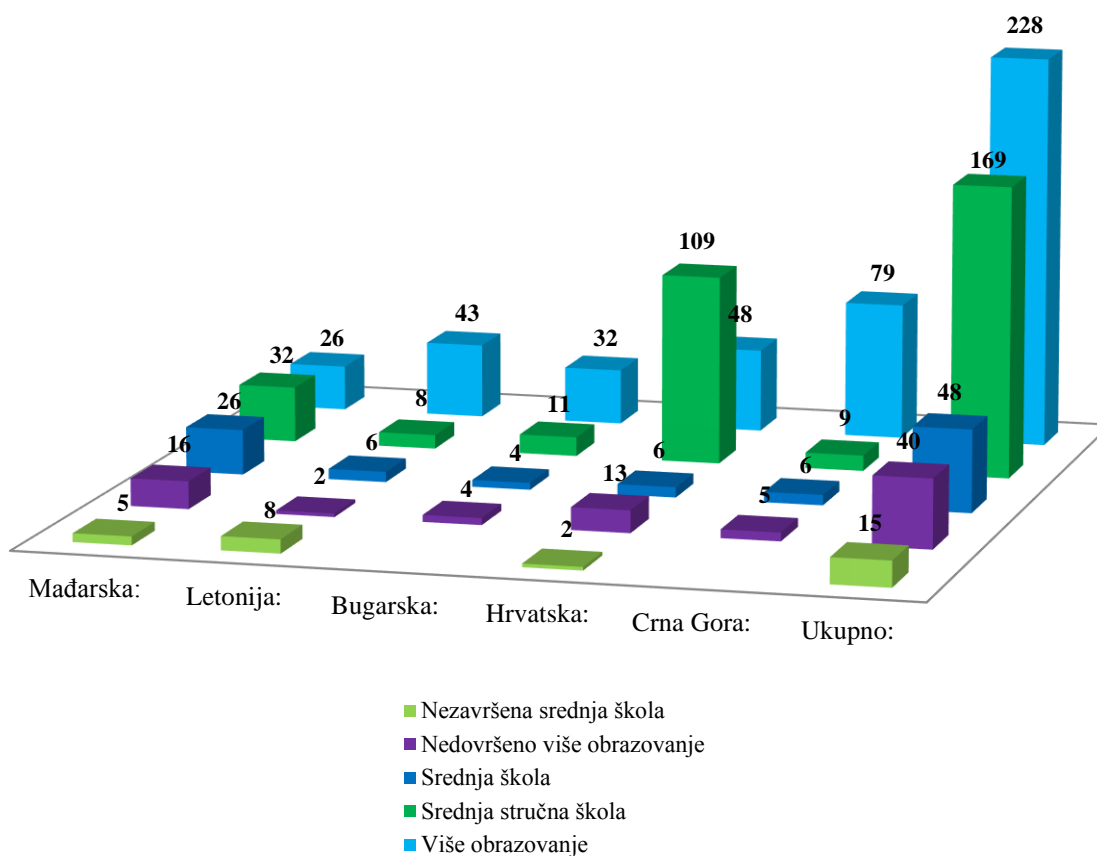
U anketi je učestvovalo ukupno 230 muškaraca i 270 žena. U Letoniji, Bugarskoj i Crnoj Gori žene su učestvovala u istraživanju aktivnije nego muškarci (60% - 70% ispitanika - žene), a u Hrvatskoj su muški ispitanici bili aktivniji (53,4% ispitanika - muškarci). U Mađarskoj je u istraživanju učestvovalo gotovo sličan broj žena i muškaraca.

2. Godine:

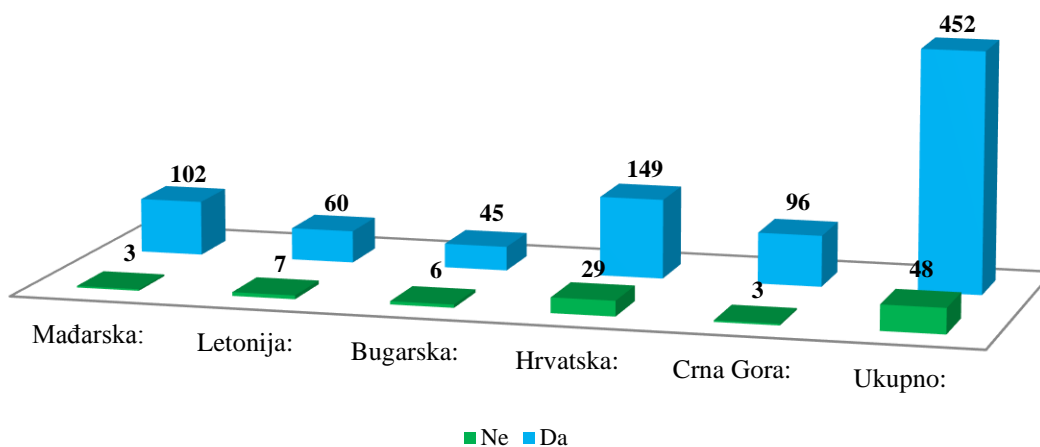
Najpopularnija starosna grupa među ispitanicima u svim zemljama je od 30-35 godina, na drugom mjestu - od 26-30 godina. U Mađarskoj je najveći broj ispitanika u starosnoj grupi od 30-35 godina (50%), manje aktivni ispitanici su u starosnoj grupi od 21-25 godina (20%). U Bugarskoj su najaktivniji ispitanici u starosnoj grupi od 30-35 godina (54,9%), manje aktivni ispitanici - u starosnoj grupi od 26-30 godina (19%). U Hrvatskoj su najaktivniji ispitanici u starosnoj grupi od 30-35 godina (49,4%), manje aktivni ispitanici - u starosnoj grupi od 21-25 godina (19,1%). U Letoniji je najveći broj ispitanika u starosnoj grupi od 30-35 godina (58,2%), manje aktivni ispitanici - 21-25 godina (17,9%). U Crnoj Gori je najveći broj ispitanika u starosnoj grupi od 30-35 godina (66,7%), manje aktivni ispitanici - u starosnoj grupi od 21-25 godina (17,9%).

3. Koji je nivo Vašeg obrazovanja?

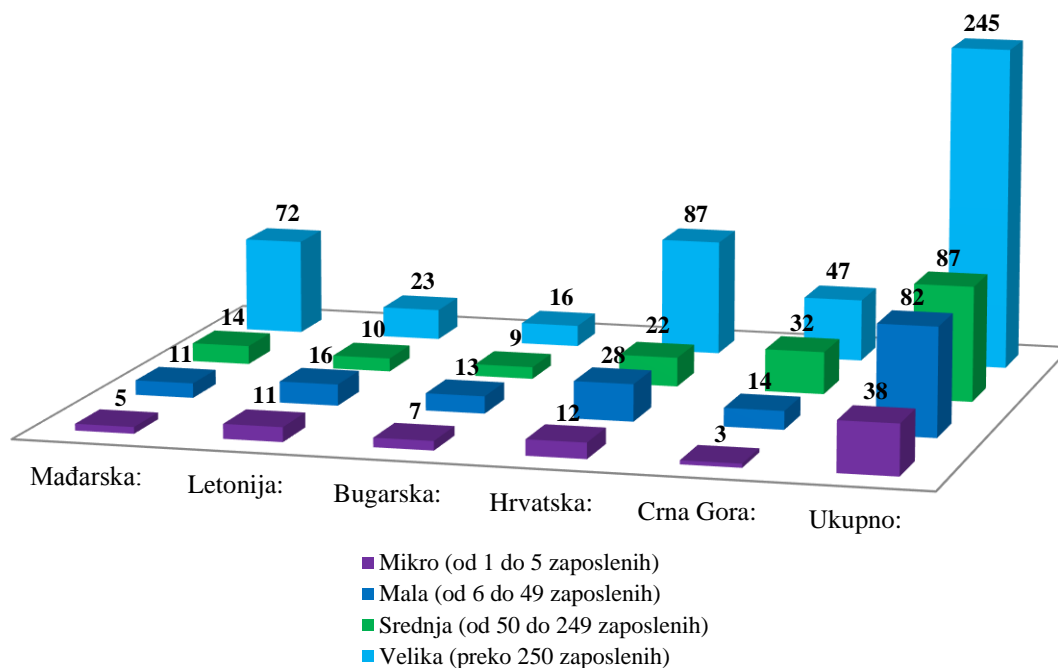
U Letoniji, Bugarskoj i Crnoj Gori većina ispitanika ima više obrazovanje, dok u Mađarskoj i Hrvatskoj većina ispitanika ima srednje stručno obrazovanje. Ukupno, većina ispitanika ima više obrazovanje, dok je najmanji broj ispitanika onih sa srednjim ili nekompletnim srednjim obrazovanjem.

4. Da li ste trenutno u radnom odnosu?

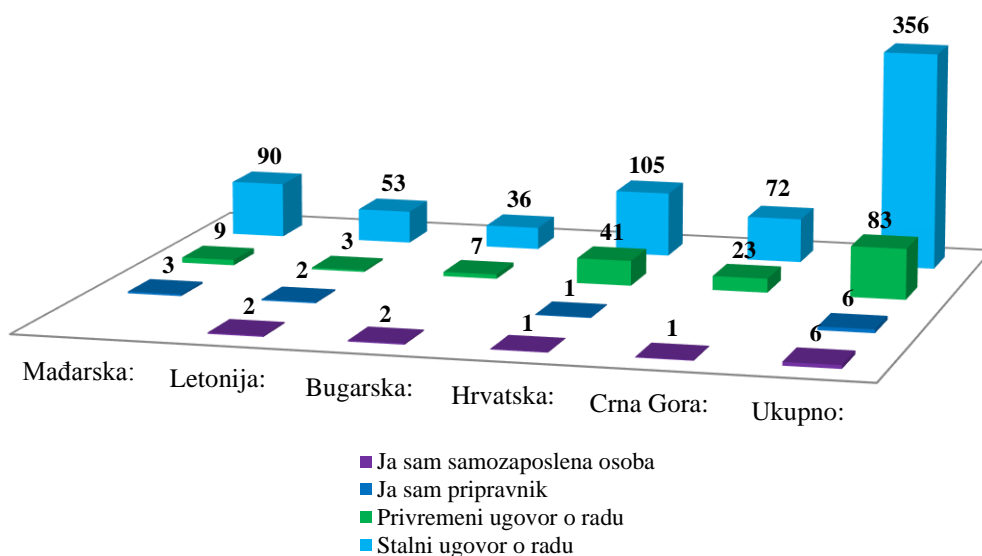
Većina anketiranih ispitanika (90%) je odgovorilo afirmativno - oni su trenutno zaposleni. Najveći broj zaposlenih anketiranih je u Crnoj Gori (97%) i Mađarskoj (97,1%). U Letoniji, Bugarskoj i Hrvatskoj trenutno je zaposleno 83-89% ispitanika.

4.1. Koja je veličina kompanije uzimajući u obzir broj zaposlenih?

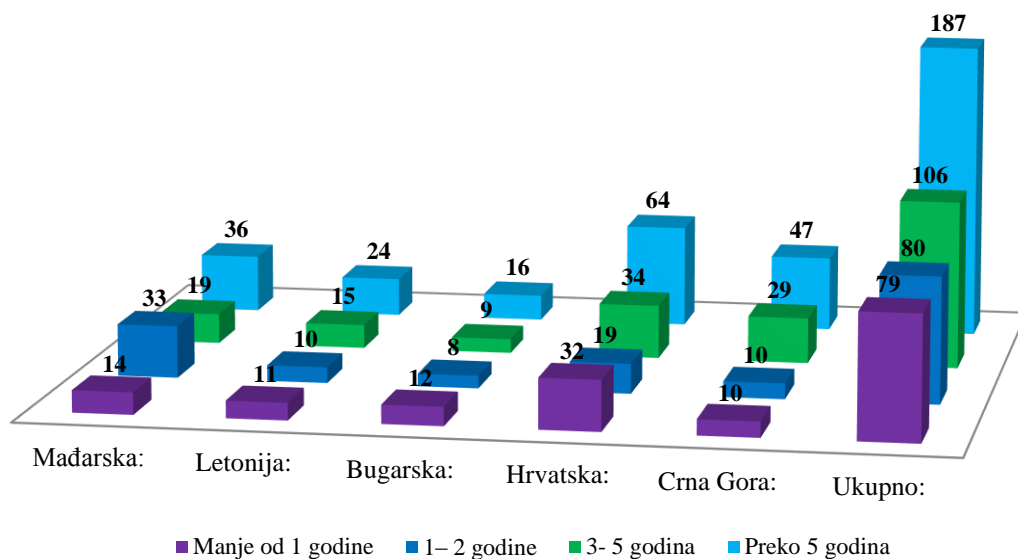
U istraživanju su uglavnom učestvovali zaposleni velikih preduzeća (više od 250 zaposlenih) - 50% od ukupnog broja ispitanika, dok je najmanji broj ispitanika bio iz mikro preduzeća (od 1 do 5 zaposlenih) - samo 10% ispitanika od ukupnog broja ispitanika. U Mađarskoj je velika većina ispitanika (70,6%) odgovorila da su zaposlena u velikim preduzećima i 13,7% ispitanika - u srednjim preduzećima (50-249 zaposlenih). U Hrvatskoj 58,4% ispitanika je zaposleno u velikim preduzećima i 18,8% ispitanika - u malim preduzećima (6-49 zaposlenih). U Letoniji 38% ispitanika je odgovorilo da su zaposleni u velikim preduzećima i 26,7% - u malim preduzećima. U Bugarskoj je 35,6% ispitanika zaposleno u velikim preduzećima, a 28,9% u malim preduzećima. U Crnoj Gori 49% ispitanika je zaposleno u velikim preduzećima, dok je 14,6% zaposlenih u malim preduzećima.

4.2. Koja je vrsta Vašeg ugovora o radu?

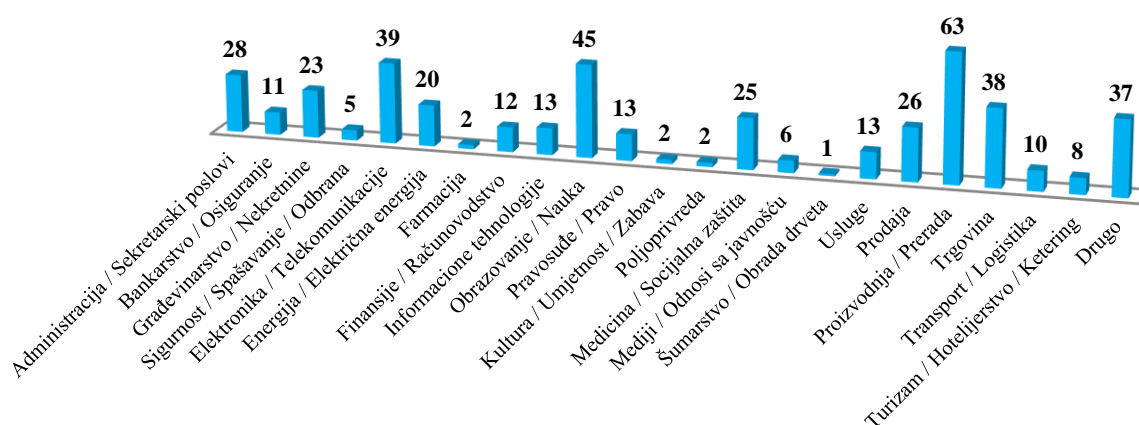
Ukupno 80% ispitanika ima ugovor na neodređeno. U Letoniji, Mađarskoj i Bugarskoj 80-88% ispitanika je odgovorilo da je njihov ugovor o zaposlenju trajan. U Crnoj Gori i Hrvatskoj 24 - 27% ispitanika je odgovorilo da je njihov ugovor o zaposlenju privremen.

4.3. Koliko dugo ste u radnom odnosu na postojećem poslu?

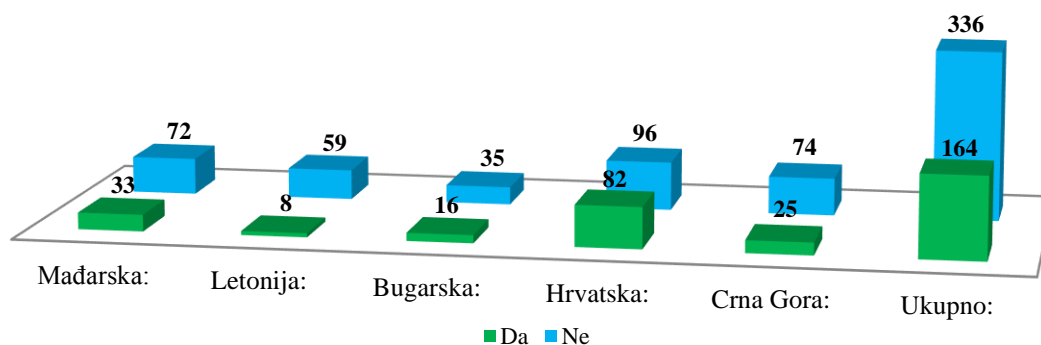
Za 40,5% ukupnog broja ispitanika dužina zaposlenja na sadašnjem radnom mjestu je pet ili više godina, za 23% ispitanika - tri do pet godina. Najveći broj anketiranih ispitanika u Crnoj Gori (49%) je odgovorio da su zaposleni na sadašnjem radnom mjestu pet ili više godina, a 30,2% - na tri do pet godina. U Mađarskoj 35,3% ispitanika je na trenutnom radnom mjestu zaposleno pet ili više godina, 32,4% - zaposleno je od jedne do dvije godine. U Hrvatskoj 43% ispitanika je zaposleno na sadašnjem radnom mjestu pet ili više godina, 22,8% - tri do pet godina, 21,5% - manje od godinu dana. U Bugarskoj 35,6% ispitanika je odgovorilo da su zaposleni na sadašnjem radnom mjestu pet ili više godina, 26,7% - manje od godinu dana, 20% - tri do pet godina. U Letoniji 40% ispitanika je odgovorilo da su zaposleni više od pet godina, 25% - na tri do pet godina.

4.4. U kojem sektoru ste zaposleni?

Najpopularniji sektori zapošljavanja su nešto drugačiji za zemlje, ali svaka zemlja ima tri najpopularnija sektora. Za Letoniju su građevinarstvo, administracija/sekretarski poslovi i pravne nauke/pravo. Za Crnu Goru - obrazovanje/nauka, elektronika/telekomunikacije, medicina/socijalna njega. Za Mađarsku - proizvodnja/izrada, trgovina i prodaja. Za Hrvatsku - trgovina, obrazovanje/nauka, transport/logistika. Za Bugarsku - administracija/sekretarski poslovi, građevinarstvo, energetika.

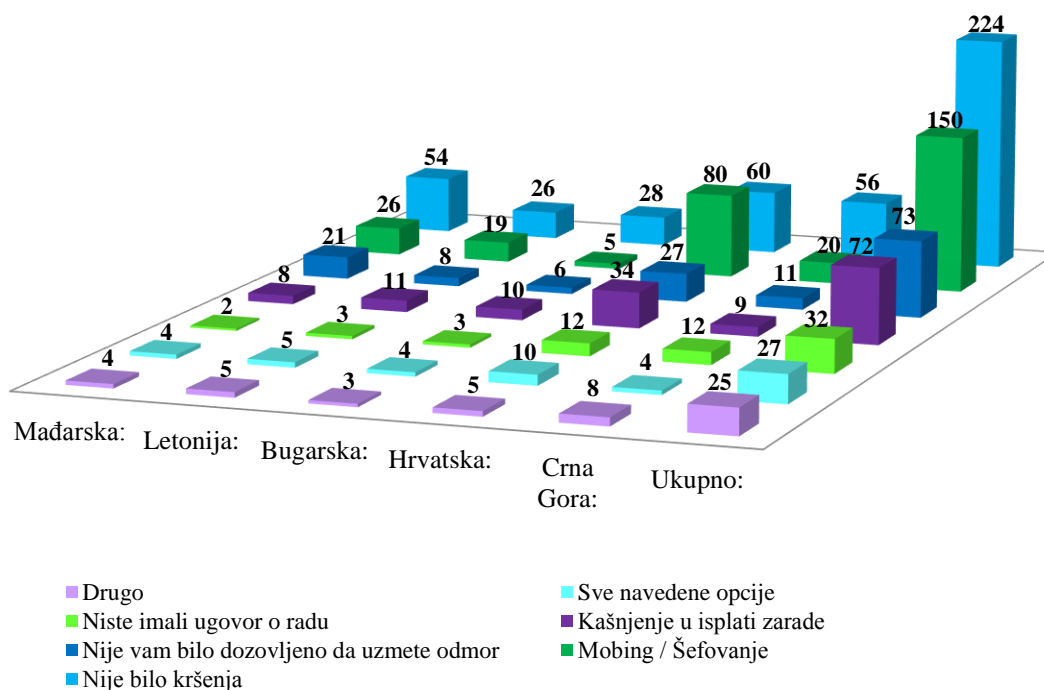
5. Da li namjeravate da nastavite sa radom u inostranstvu?

70,8% od ukupnog broja ispitanika ne razmišlja o odlasku iz svoje zemlje na rad u inostranstvu. Velika većina ispitanika iz Letonije i Crne Gore je odgovorila da ne žele da napuste zemlju. Najveći procenat ispitanika koji su pozitivno odgovorili na mogućnost odlaska u inostranstvo da traže posao je u Hrvatskoj (46%), Mađarskoj (31,4%) i Bugarskoj (31,4%).

Što se tiče razloga za odlazak u inostranstvo da traže posao, ispitanici iz Hrvatske naveli su loše uslove rada, niske plate i stav poslodavca. Ispitanici iz Mađarske naveli su kao glavne razloge nacionalnu politiku i nevjerovanje da će moći da dobiju socijalnu sigurnost nakon penzionisanja, čak i ako rade cijeli život u svojoj domovini. Ispitanici iz Crne Gore naveli su da mladi ljudi koji rade i plaćaju porez ne mogu sebi priuštiti da kupe svoje stanove. Ispitanici iz Letonije naveli su da su zainteresovani za multikulturalno okruženje, druge tradicije i nove izazove i moglo bi biti zanimljivo za mlade ljude da idu da rade u inostranstvu.

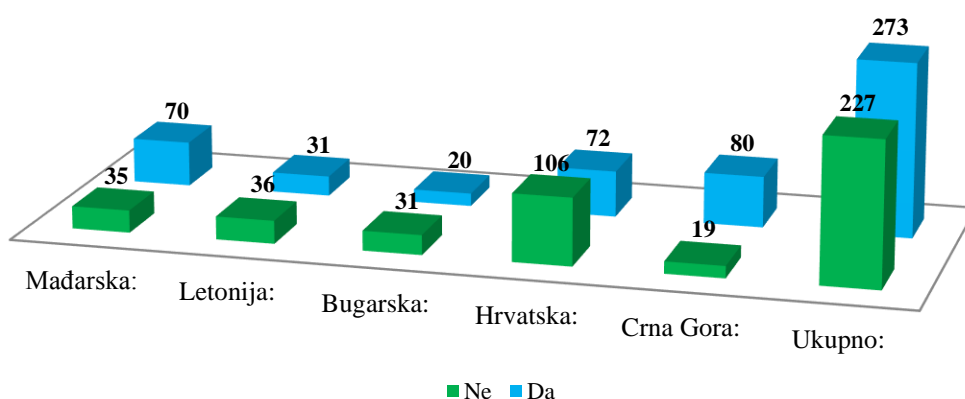
6. Da li ste se ikada susreli sa kršenjem radnih prava na radnom mjestu?

Većina ispitanika (47%) je rekla da nikada nisu naišli na kršenje zakona o radu na svom radnom mjestu, ali među onima koji su spomenuli iskustva kršenja zakona o radu, najpopularniji je bio mobing/šefovanje. U Hrvatskoj (44,9%), Letoniji (28%), Mađarskoj (24,8%), Crnoj Gori (20,2%) i Bugarskoj (9%) ispitanika je iskusi mobing/šefovanje na

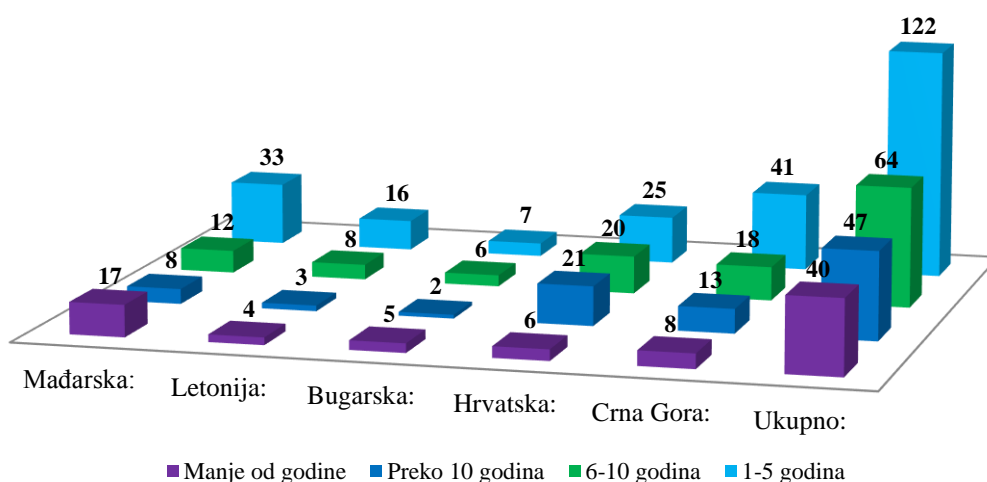
radnom mjestu. Drugi najčešći odgovor je kašnjenje u isplati plate - 19,6% ispitanika u Bugarskoj, 19% ispitanika u Hrvatskoj i 16,4% ispitanika u Letoniji doživjelo je ovo kršenje zakona o radu. Ispitanici u Mađarskoj (20%), Hrvatskoj (15%) i Bugarskoj (11,8%) su naišli na situaciju kada im nije dozvoljeno da uzmu odmor. 12,1% ispitanika iz Crne Gore je odgovorilo da su se suočili sa situacijom da rade bez ugovora o radu. Ispitanici su takođe pomenuli sledeća kršenja zakona o radu: radnicima nije dozvoljeno da prave predviđene pauze, poslodavac traži od radnika da radi tokom svog godišnjeg odmora, nije moguće uzeti bolovanje, zaposleni je obavezan da obavlja potpuno drugačije zadatke od onih koji su navedeni u ugovoru o radu, prekovremeni rad se ne plaća.

7. Da li ste član sindikata?

55% od ukupnog broja ispitanika su članovi sindikata, 45% ispitanika nije sindikalizovano. Broj članova sindikata među ispitanicima je Crna Gora 80,8%, u Mađarskoj - 66,7%, u Latviji - 46,3% u Hrvatskoj - 40,4%, i u Bugarskoj - 39,2%. Broj ispitanika koji nisu članovi sindikata u Bugarskoj je 60,8%, u Hrvatskoj - 59,6%, u Letoniji - 53,7%, u Mađarskoj - 33,3% i u Crnoj Gori - 19,2%.

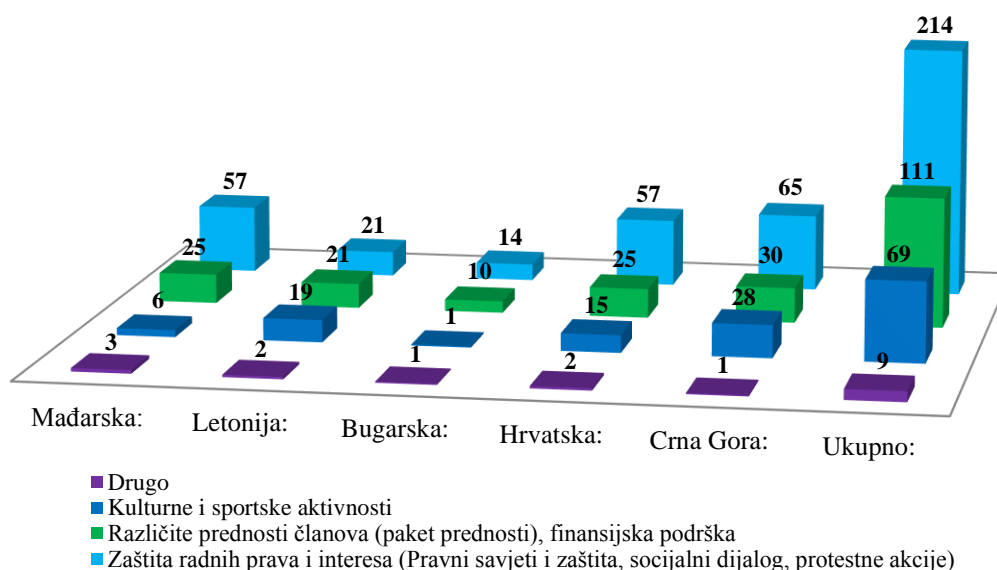
7.1. Koliko dugo ste član sindikata?

Većina ispitanika su članovi sindikata od jedne do pet godina - 51,6% u Letoniji, 51,2% u Crnoj Gori, 47% u Mađarskoj, 35% u Bugarskoj i 34,7% u Hrvatskoj. Značajan dio ispitanika članovi su sindikata za period od šest do deset godina - 30% u Bugarskoj, 27,8% u Hrvatskoj, 25,8% u Letoniji, 22,5% u Crnoj Gori i 17,1% u Mađarskoj. 25% ispitanika iz Bugarske i 24,3% ispitanika iz Mađarske članovi su sindikata manje od godinu dana. 29,2% ispitanika iz Crne Gore su članovi sindikata više od jedne decenije.

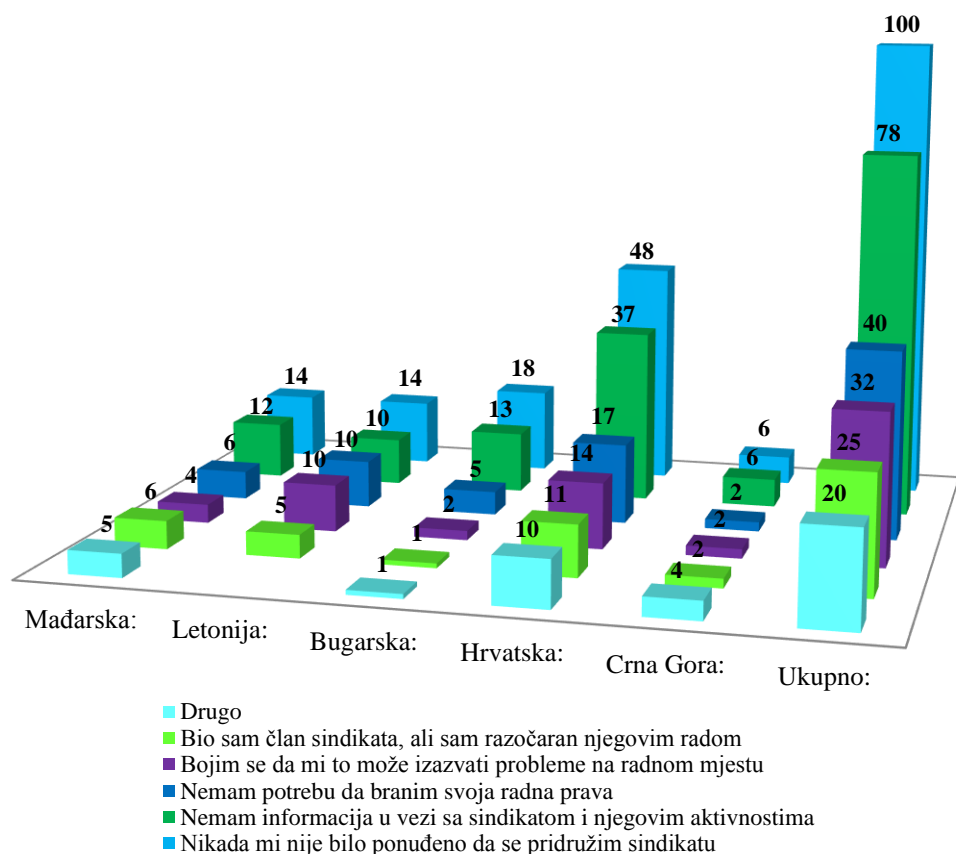

7.2. Zašto ste bili zainteresovani da se pridružite sindikatu?

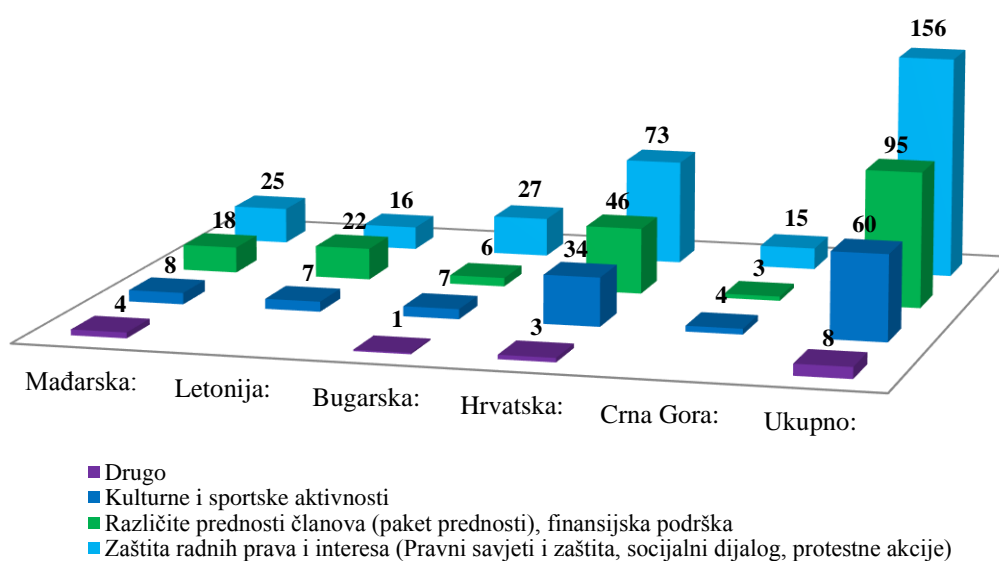
81,4% ispitanika u Mađarskoj, 70% ispitanika u Bugarskoj, 79% ispitanika u Hrvatskoj, 83% ispitanika u Crnoj Gori i 67% ispitanika u Letoniji odgovorilo je da zaštita radnih prava i interesa (pravni savjet i zaštita, socijalni dijalog, protestne akcije) bio je glavni razlog pridruživanja sindikatu. Različite beneficije članova (paketi beneficija) i finansijska podrška bili su razlog za pridruživanje sindikatu za 35% ispitanika u Mađarskoj, 50% ispitanika u Bugarskoj, 34% ispitanika u Hrvatskoj, 38% ispitanika u Crnoj Gori i 67% ispitanici u Letoniji. Kulturne i sportske događaje spomenulo je 61,3% ispitanika u Letoniji i 35,8% ispitanika u Crnoj Gori.

7.3. Zašto niste član sindikata?

U Mađarskoj (40%), Bugarskoj (58%), Hrvatskoj (68%), Crnoj Gori (31,6%) i Letoniji (38,9%) ispitanika navodi da nisu članovi sindikata zbog toga što im nikada nije bilo ponuđeno da se pridruže sindikatu. Drugi najčešće pomenuti odgovor je da ne postoje informacije o sindikatu i njegovim aktivnostima - 34,4% ispitanika u Mađarskoj, 41,9% ispitanika u Bugarskoj, 34,9% ispitanika u Hrvatskoj, 31,6 % ispitanika u Crnoj Gori i 27,8% ispitanika u Letoniji. 27,8% ispitanika u Letoniji navelo je da ne osjećaju potrebu da brane svoja radna prava, kao i da se plaše da članstvo u sindikatu može izazvati probleme na radnom mjestu. Ispitanici iz Mađarske naveli su da su razočarani u sindikate, da nemaju dovoljno informacija o aktivnostima sindikata, planovima i ciljevima, kao i da smatraju da su sindikati slabi. Ispitanici iz Crne Gore naveli su da sindikati nemaju uticaj na radna prava radnika i ne mogu se boriti za prava radnika. Ispitanici iz Hrvatske naveli su da ne vjeruju u sindikate i da je zabranjeno uspostavljanje sindikata na radnom mjestu.

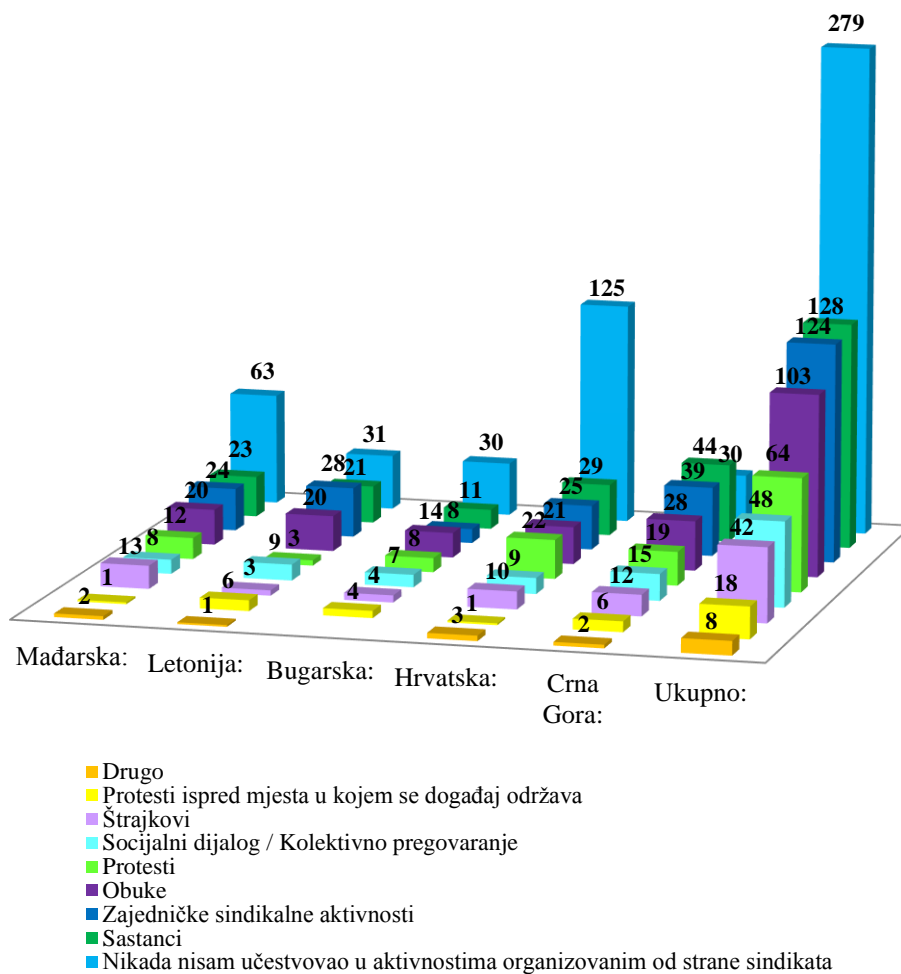
7.4. Šta Vas može zainteresovati kako biste se pridružili sindikatu?

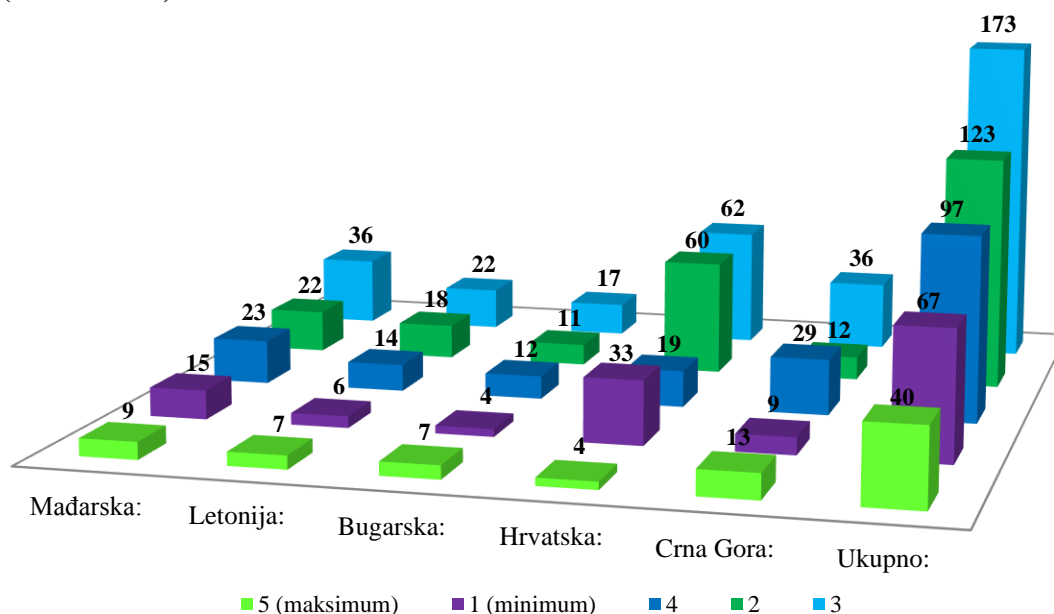
71,4% ispitanika u Mađarskoj, 87,1% ispitanika u Bugarskoj, 68,9% ispitanika u Hrvatskoj, 83,3% ispitanika u Crnoj Gori i 44,4% ispitanika u Letoniji bi bili zainteresovani za pridruživanje sindikat zbog zaštite radnih prava i interesa (pravni savjet i zaštita, socijalni dijalog, protestne akcije). 51% ispitanika u Mađarskoj, 43% ispitanika u Hrvatskoj i 61% ispitanika u Letoniji navelo je da bi bilo zainteresovano za pridruživanje sindikatima zbog različitih beneficija članova (paketi beneficija) i finansijske podrške. 20 - 30% ispitanika iz Mađarske, Hrvatske, Letonije, Crne Gore i Bugarske zainteresovano je i za kulturne i sportske događaje sindikata.

8. U kojim aktivnostima sindikata ste učestvovali?

40% ispitanika iz Crne Gore navelo je da je učestvovalo na sastancima sindikata. 41% ispitanika iz Letonije navelo je da je učestvovalo u zajedničkim aktivnostima sindikata. 20% ispitanika iz Mađarske je navelo da je učestvovalo u zajedničkim sindikalnim aktivnostima i sastancima sindikata. 27% ispitanika u Bugarskoj učestvovalo je na obukama koje organizuju sindikati. Većina ispitanika nikada nije učestvovala na događajima koji su organizovali sindikati - 60% ispitanika u Mađarskoj, 58% ispitanika u Bugarskoj, 70% ispitanika u Hrvatskoj, 30,3% ispitanika u Crnoj Gori i 46,3% ispitanika u Letoniji.

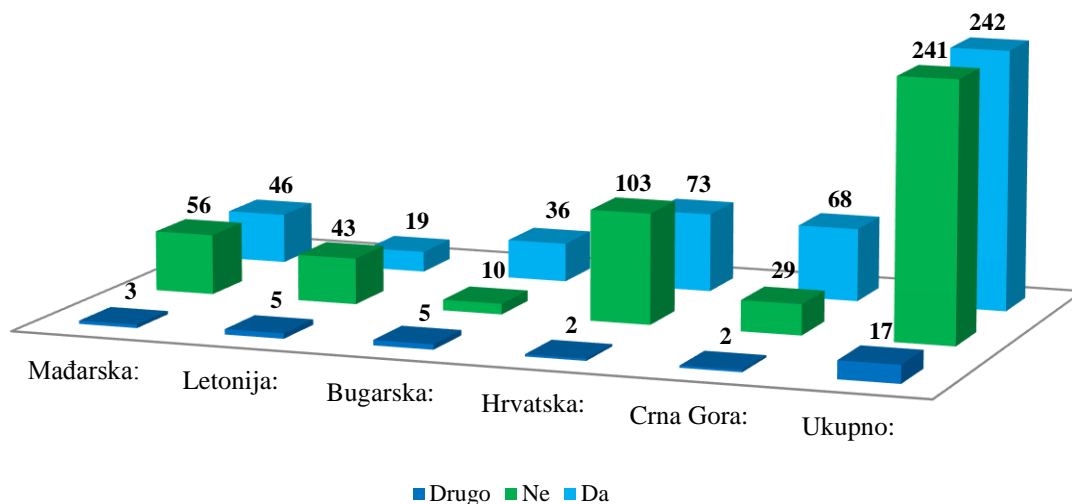
9. Kako ocjenjujete aktivnosti sindikata u Vašoj zemlji od 1 (minimum) do 5 (maksimum):

Procjena aktivnosti sindikata slična je u svim zemljama učesnicama - 34,3% ispitanika ocijenilo je aktivnost sindikata sa rezultatom 3 (prosječna ocjena). Samo 9% ispitanika ocijenilo je rad sindikata sa najvišom ocjenom od 5, dok je 11,5% ispitanika ocijenilo sindikalnu aktivnost sa najnižom ocjenom od 1. Uopšteno, rad sindikata ocjenjuje se kao

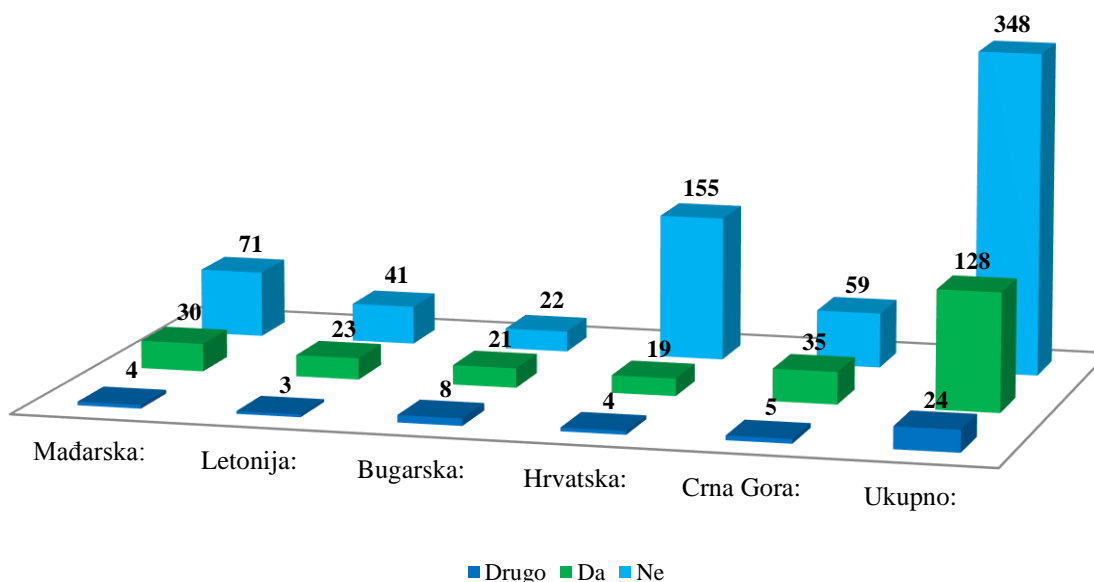
prosječan u svim zemljama, tako da i dalje postoji puno mogućnosti za poboljšanje i promovisanje sindikata i njihovog rada, kao i promovisanje svijesti javnosti o rezultatima sindikata.

10. Da li Vam je potrebna bilo kakva vrsta podrške od sindikata?

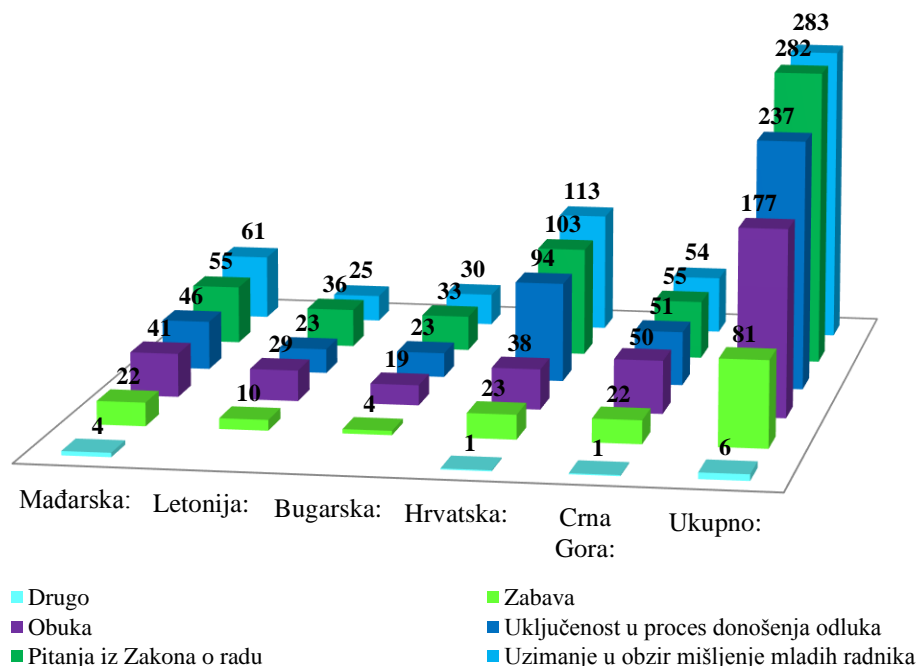
Više od 50% ispitanika u Letoniji i Hrvatskoj je odgovorilo da trenutno ne treba nikakvu podršku od sindikata, međutim 70% ispitanika u Mađarskoj, Hrvatskoj i Bugarskoj navelo je da im je potrebna podrška od sindikata.

11. Da li mislite da sindikati posvećuju dovoljno pažnje potrebama omladinskih radnika?

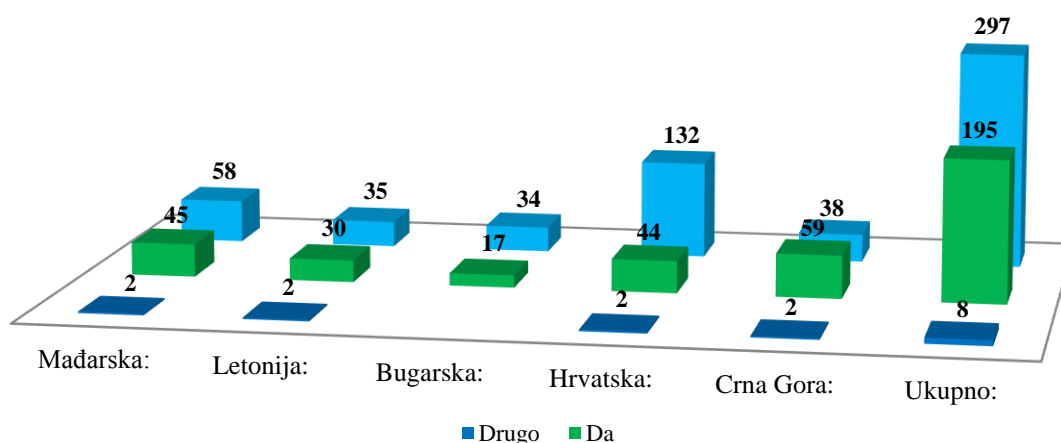
70% ispitanika u Mađarskoj, Bugarskoj, Hrvatskoj, Crnoj Gori i Letoniji smatra da sindikati ne posvećuju dovoljno pažnje potrebama mladih radnika. Ispitanici iz Mađarske naveli su da sindikati treba više da se fokusiraju na pitanja zapošljavanja mladih. Još uvijek ima mnogo mladih ljudi koji ne poznaju svoja radna prava i ne znaju šta je sindikat, oni misle da je to nešto iz prošlosti. Ispitanici iz Letonije, Bugarske, Hrvatske i Crne Gore priznaju da sindikati mogu više da se fokusiraju na potrebe mladih zaposlenih.

12. Na koje potrebe mladih radnika sindikati treba da obrate više pažnje?

Ispitanici u svim zemljama imaju slično mišljenje o potrebama mladih radnika na koje sindikat treba da posveti više pažnje - prioriteti se malo razlikuju u zavisnosti od zemlje, ali se procenat mnogo ne razlikuje. Ispitanici u Letoniji (53%), Bugarskoj (54%) i Crnoj Gori (55%) smatraju da posebnu pažnju treba posvetiti pitanjima radnog prava. Ispitanici u Mađarskoj (58%) i Hrvatskoj (63%) smatraju da je važno uzeti u obzir mišljenje mladih radnika. Sindikati bi trebalo da razmotre dodatnu podršku za mlade radnike, možda bi se trebale izvršiti neke izmjene Zakona o radu kako bi se poboljšao položaj mladih na tržištu rada.

13. Da li dobijate dovoljno informacija o aktivnostima sindikata?

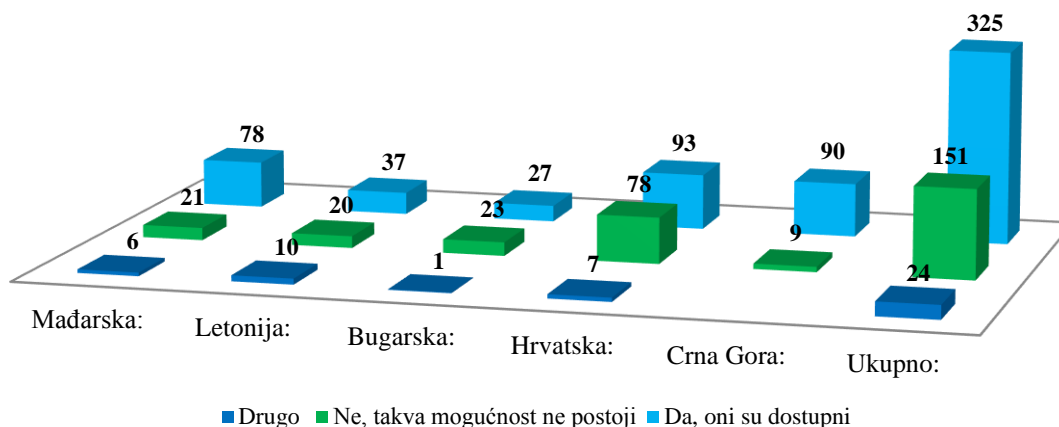

Većina anketiranih u Letoniji, Mađarskoj, Bugarskoj i Hrvatskoj smatra da količina informacija dobijenih od sindikata nije dovoljna. 60% ispitanika u Crnoj Gori smatra da dobijaju dovoljno informacija o aktivnostima sindikata.

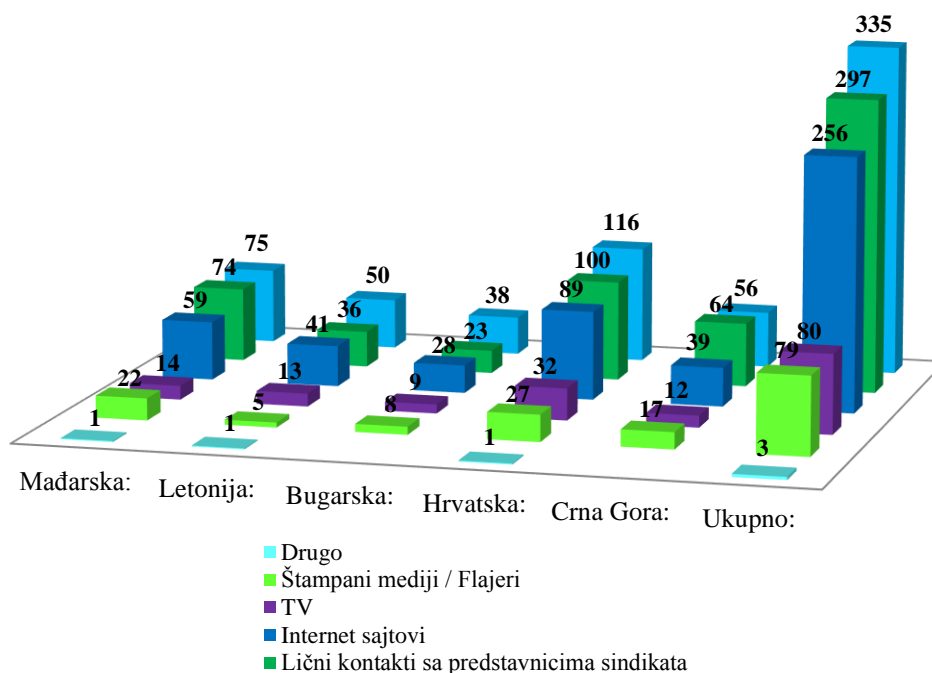
14. Da li imate mogućnost da kontaktirate predstavnike sindikata na Vašem radnom mjestu?

Oko 80% ispitanika u Mađarskoj i Crnoj Gori odgovorilo je da imaju priliku da kontaktiraju predstavnike sindikata na radnom mjestu. Približno 50% ispitanika u Letoniji, Bugarskoj i Hrvatskoj je odgovorilo da imaju priliku da stupe u kontakt sa predstavnicima sindikata na

radnom mjestu, iako je broj ispitanika u ovim zemljama koji ne mogu da kontaktiraju predstavnika sindikata na radnom mjestu prilično značajan - približno 45%.

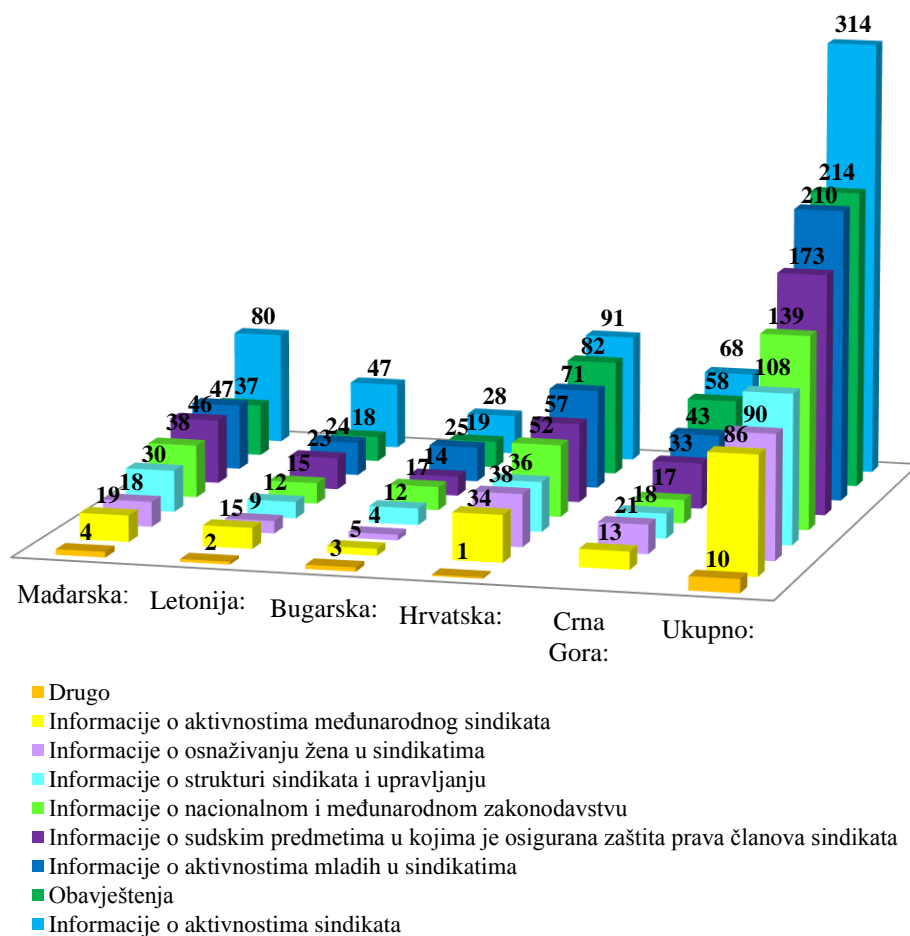
15. Po Vašem mišljenju koje su najbolje metode komunikacije kako bi se došlo do mladih radnika?

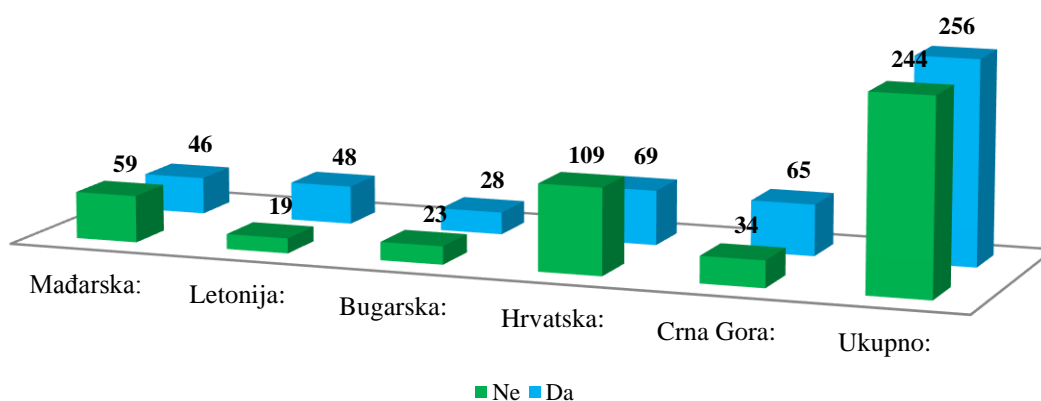
70% ispitanika u Mađarskoj, Hrvatskoj, Bugarskoj i Letoniji smatra da su društvene mreže najbolji način komunikacije sa mladima do 35 godina. 65% ispitanika u Crnoj Gori smatra da je lični kontakt sa predstavnicima sindikata najbolji način za obraćanje mladim zaposlenim ljudima.

16. Koje vrste informacija biste željeli da dobijete od sindikata?

Ispitanici u Letoniji i Mađarskoj željeli bi da dobiju od sindikata informacije o aktivnostima sindikatima (70%), informacije o sudskim predmetima u kojima je osigurana zaštita prava članova sindikata (40%) i informacije o aktivnostima mladih u sindikatima (40%). U Bugarskoj, Hrvatskoj i Crnoj Gori, ispitanici bi željeli da dobiju od sindikata informacije o sindikalnim aktivnostima (60%), obavještenja (45%), informacije o domaćem i međunarodnom zakonodavstvu (33%) i informacije o aktivnostima mladih u sindikatima (50%).

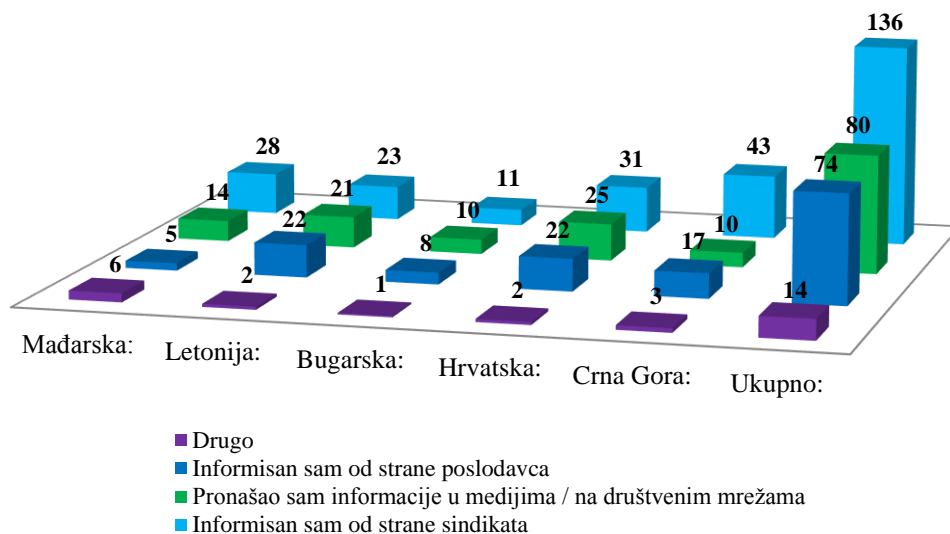

17. Da li ste upoznati sa pravima zaposlenih da budete uključeni u radne procese na radnom mjestu (da se čuje Vaše mišljenje i da dobijate informacije na radnom mjestu)?

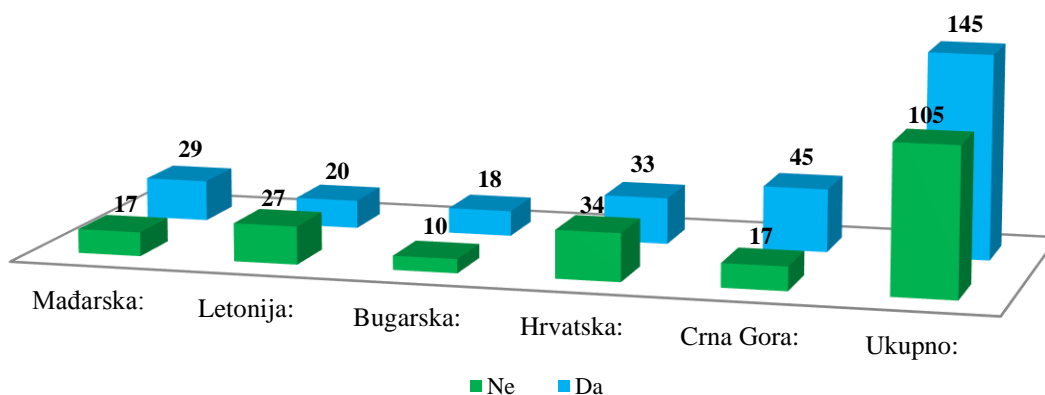
55% svih anketiranih ispitanika je odgovorilo da su upoznati sa pravima zaposlenih da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu (da se čuje njihovo mišljenje i da primaju informacije na informacije na radnom mjestu). Ispitanici iz Bugarske, Letonije i Crne Gore najbolje su upoznati sa ovim pravima. 45% ispitanika nije upoznato sa pravima zaposlenih da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu, a najniži nivo svijesti je među ispitanicima iz Mađarske i Hrvatske.

17.1. Kako ste saznali za ova prava?

40-70% ispitanika iz Mađarske, Bugarske, Crne Gore, Hrvatske i Letonije odgovorilo je da su od sindikata dobili informacije o pravima zaposlenih da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu. 30% ispitanika iz Mađarske, Bugarske i Hrvatske pronašlo je ove informacije u medijima/na društvenim mrežama. 46% ispitanika u Letoniji i Crnoj Gori primilo je informacije o pravima zaposlenih da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu od strane poslodavca.

17.2. Da li ste ikada bili u mogućnosti da ostvarite ova prava?

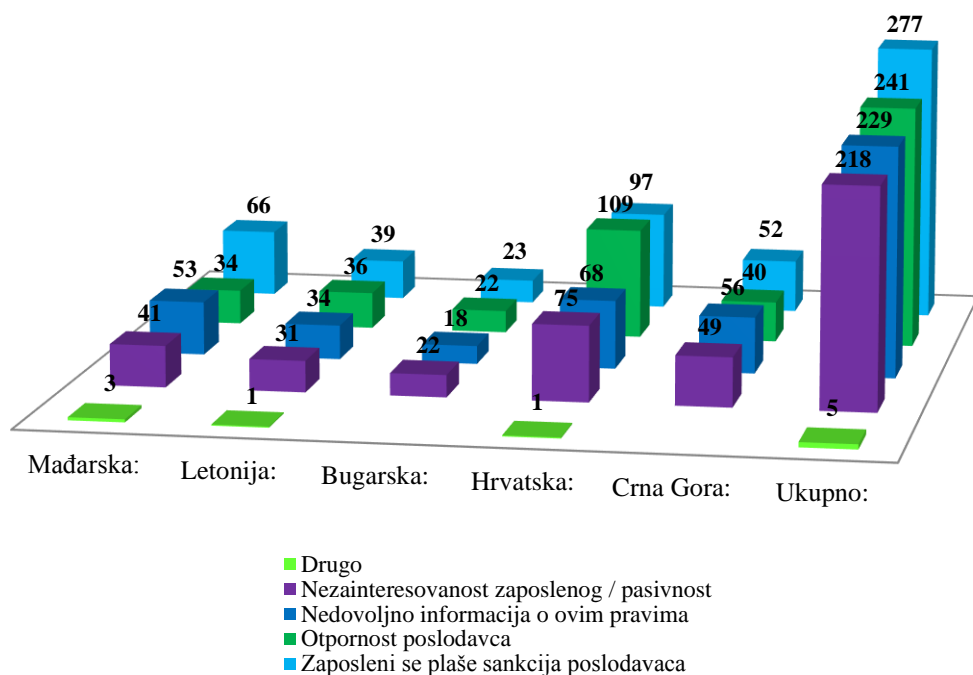
72% ispitanika iz Crne Gore, 49% ispitanika iz Hrvatske, 64% ispitanika iz Bugarske i 63% ispitanika iz Mađarske je odgovorilo da su bili u mogućnosti da ostvare prava zaposlenih da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu, međutim 57,4% ispitanika iz Letonije je navelo da nisu u mogućnosti da ostvaruju prava zaposlenih da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu.

18. Koje prepreke mogu imati zaposleni da iskoriste svoja prava da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu (da se čuje Vaše mišljenje i da dobijate informacije na radnom mjestu)?

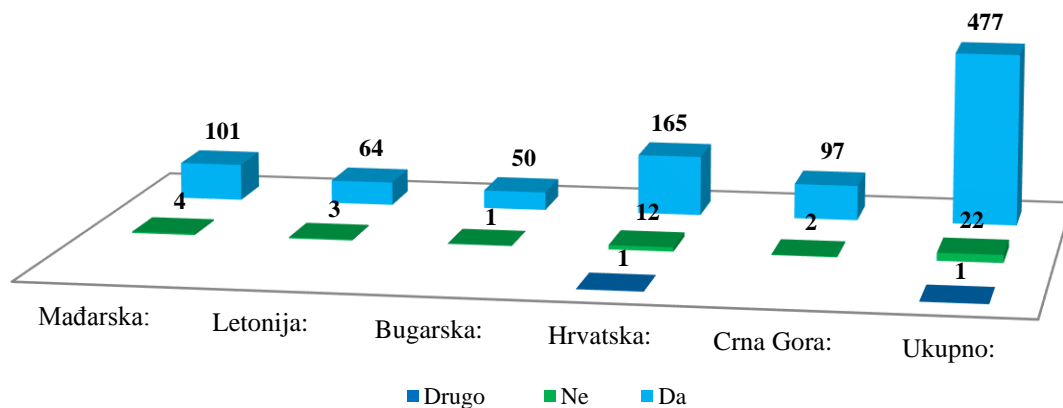
50% ispitanika iz Mađarske, Bugarske, Hrvatske, Crne Gore i Letonije odgovorilo je da je strah od kažnjavanja od strane poslodavaca glavna prepreka zaposlenima da ostvaruju prava da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu. 40 - 50% ispitanika iz Mađarske, Bugarske, Hrvatske, Crne Gore i Letonije navelo je kao značajnu prepreku i nezainteresovanost/pasivnost zaposlenih. 58% ispitanika iz Crne Gore smatra da je prepreka

nepostojanje dovoljno informacija o pravima radnika da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu.

19. Da li smatrate da su prava radnika da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu (da se čuje Vaše mišljenje i da dobijate informacije na radnom mjestu) važna?

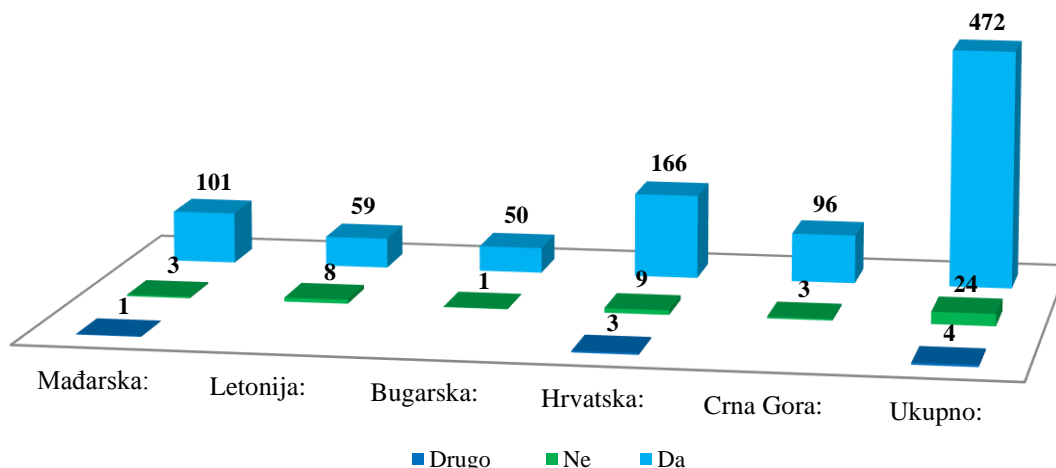

92 - 98% ispitanika iz Mađarske, Bugarske, Hrvatske, Crne Gore i Letonije smatra da su važna prava zaposlenih da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu (da se čuje njihovo mišljenje i da primaju informacije na radnom mjestu).

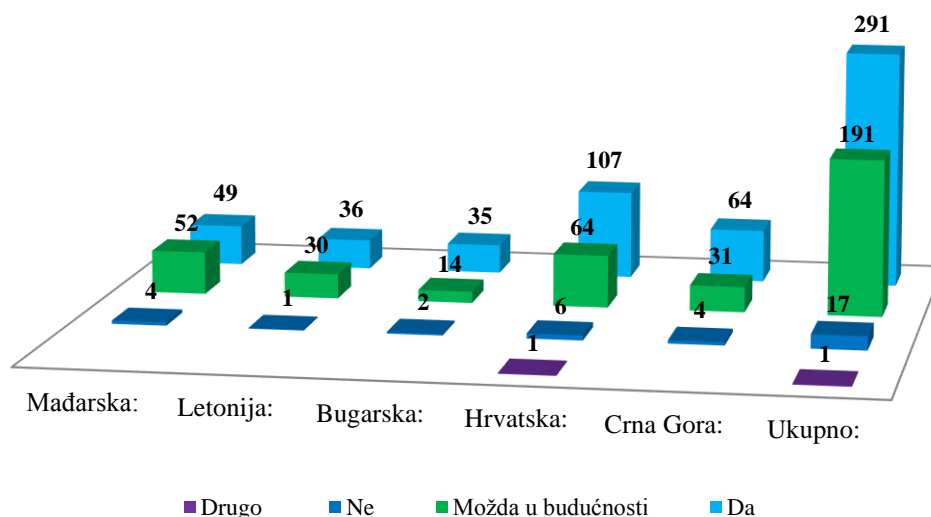
20. Da li bi sindikati trebali da vode više računa da informišu zaposlene o pravima da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu (da se čuje Vaše mišljenje i da dobijate informacije na radnom mjestu)?

98% ispitanika iz Mađarske, Bugarske, Hrvatske, Crne Gore i Letonije smatra da sindikati treba da posvete više pažnje informiranju zaposlenih o pravima da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu. Ispitanici iz Hrvatske naveli su da takvo informisanje treba da organizuju samo sindikati u kompanijama u kojima su sindikati uspostavljeni. Ispitanici iz

Mađarske naveli su da sindikati treba da osiguraju zaštitu onih zaposlenih čije se mišljenje razlikuje od mišljenja poslodavaca.

21. Da li biste bili voljni / zainteresovani za ostvarivanje Vaših prava da budete uključeni u radne procese na radnom mjestu (da se čuje Vaše mišljenje i da dobijate informacije na radnom mjestu)?

68% ispitanika iz Bugarske, 64% ispitanika iz Crne Gore, 60% ispitanika iz Hrvatske, 46% ispitanika iz Mađarske i 52,2% ispitanika iz Letonije bi bilo spremno/zainteresovano za sprovođenjem prava za učešće u radnim procesima na radnom mjestu. Međutim, 49,4% ispitanika iz Mađarske možda bi bilo zainteresovano za sprovođenje prava da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu u budućnosti. 27 - 40% ispitanika iz Bugarske, Hrvatske, Crne Gore i Letonije bi možda bilo zainteresovano za sprovođenje prava da budu uključeni u radne procese na radnom mjestu u budućnosti.

22. Komentari / rečenica na kojim način da sindikati mogu poboljšati svoje učinke:

Anketni ispitanici iz Mađarske, Bugarske, Crne Gore, Hrvatske i Letonije podijelili su svoje mišljenje o tome šta sindikati mogu da učine kako bi poboljšali svoje rezultate. Ispod su najpopularniji komentari:

- Sindikati treba da budu vidljiviji na društvenim medijima, oni moraju da posvete više pažnje obrazovanju mladih kako bi se ojačale strukture.
- Neophodno je biti u direktnom kontaktu sa zaposlenima na mjestu, a ne u kancelarijama.

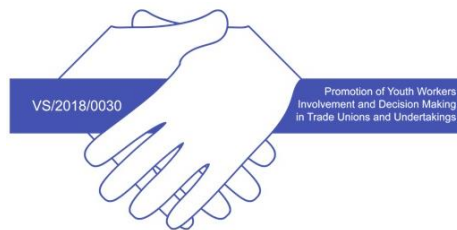
- Sindikati bi trebali da osiguraju bolji pristup informacijama o aktivnostima sindikata i uključe što veći broj mladih ljudi u aktivnosti sindikata, kao i da bolje informišu zaposlene (npr., šalju informacije o različitim pitanjima vezanim za prava zaposlenih).
- Sindikati bi trebalo da budu vidljiviji u društvu i na društvenim mrežama, trebalo bi da istaknu važnost mladih i uključe mlade ljude u Evropsku uniju. Mlade treba obrazovati o sindikatima tako da mogu da aktivno učestvuju u aktivnostima sindikata i edukovati druge mlade ljude o njihovim pravima za pridruživanje sindikatima.
- Sindikati bi trebalo više da se pojavljuju na društvenim mrežama, čak i na televiziji.
- Sindikati se moraju aktivnije boriti za plate, sigurnost (ugovori na neodređeno), udobnost na poslu i obrazovanje (razvoj) mladih ljudi.
- Aktivnosti sindikata bi trebale biti vidljive sindikalistima.
- Sindikat bi trebao da pozove članove na sastanke i pruži informacije o rezultatima.
- Trebalo bi da postoji bolja povezanost s upravljanjem sindikata, kao i među članovima.
- Bilo bi korisno imati lokaciju - to bi moglo biti virtuelno - gdje bi članovi sindikata mogli da komuniciraju jedni sa drugima. Oni bi mogli da daju komentare, postavljaju pitanja.
- Sindikati mogu da unaprijede svoje aktivnosti na informisanju ljudi o konkretnim slučajevima - kako oni brane interese radnika, šta žele da postignu svojim učešćem u različitim aktivnostima itd.

ZAKLJUČCI

Još uvijek nedostaju informacije o sindikatima i njihovim aktivnostima u društvu. Ljudi očekuju da im se sindikati obraćaju i ponude im da se pridruže. Mladi ljudi se sve manje priudružuju sindikatima, tako da sindikati treba da se trude da povećaju broj članova kako bi poboljšali autoritet i lakše obavljali svoju misiju. Učešće mladih ljudi u aktivnostima sindikata je od suštinskog značaja za poboljšanje predstavljanja sindikata. Potrebno je naporno raditi na razvijanju atraktivnih ponuda za mlade ljude kako bi ih uključili u sindikate, tako da savjeti mladih sindikata mogu da ih koriste kao jedan od sredstava za podsticanje više mladih ljudi da se pridruži sindikatskom pokretu. Sindikati bi trebali da postanu aktivni i vidljivi budućim članovima.

Cilj projekta VS/2018/0030 "Promocija uključenosti omladinskih radnika i donošenje odluka u sindikatima i privrednim društvima" je da informiše i edukuje mlade ljude o njihovim pravima da budu uključeni u radne procese na radnim mjestima (da se čuje njihovo mišljenje i da dobijaju informacije na radnom mjestu). Mladi su i dalje grupa društva koja nije svjesna njihovih radnih prava, mnogi mladi ljudi nisu svjesni zaštite na radu i sigurnosti kada započnu svoj radni vijek. Sindikalni lideri treba da razgovaraju sa polaznicima, studentima i mladim zaposlenim ljudima o ulozi sindikata u društvu, sigurnosti rada, obimu posla i drugim pitanjima vezanim za radno pravo. Neophodno je da sindikati razmotre kako mogu da utiču na obrazovnu politiku u zemlji i zakonodavstvo koje određuje regulatorni okvir za kvalitet obrazovanja i pripravnštva.

Zakonodavstvo igra važnu ulogu, mora podržati siguran i efikasan prelazak sa škole na posao, poboljšavajući uslove za obuku pripravnika. Upotrebom rezultata ovog istraživanja biće lakše postaviti strateške ciljeve u cilju organizovanja informativnih seminara za mlade ljude, širenje informacija putem naloga projekta na društvenim mrežama i izrada priručnika za mlade zaposlene.

PROJEKAT VS/2018/0030 “PROMOCIJA UKLJUČENOSTI OMLADINSKIH RADNIKA I DONOŠENJE ODLUKA U SINDIKATIMA I PRIVREDNIM DRUŠTVIMA”

Projekat VS/2018/0030 “Promocija uključenosti omladinskih radnika i donošenje odluka u sindikatima i privrednim društvima” odobrio je Generalni Direktorat "Zapošljavanje, socijalna pitanja i inkluzija" Evropske komisije u okviru programa VP/2017/008 "Informacije, konsultacije i učešće predstavnika preduzeća" krajem 2017. godine.

Projekat ima za cilj da promoviše uključivanje zaposlenih u donošenje odluka putem mehanizama informacija, konsultacija i učešća, putem kojih predstavnici zaposlenih mogu uticati na odluke koje treba donijeti unutar kompanije. Projekat na sveobuhvatan način pokriva glavne izazove vezane za učešće mladih radnika u procesu odlučivanja u privrednim društvima i sindikatima sa kojima se suočavaju u 5 partnerskih zemalja - Letoniji, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Bugarskoj i Mađarskoj.

Projekat sprovode sljedeće organizacije:

- Podnosilac: Letonska konfederacija slobodnih sindikata (LBAS), Letonija
- Ostali podnosioci: Letonski građevinski sindikat (LCA), Letonija
Sindikat šumarstva Letonije (LMNA), Letonija
Federacija "Građevinarstvo, industrija i vodosnabdijevanje" - Podkrepa (FCIV - Podkrepa), Bugarska
Savez građevinskih, drvni i građevinskih materijala sindikata (EFEDOSZSZ), Mađarska
Sindikat hrvatskih radnika metalurgije - Industrijski sindikat (SMH-IS), Hrvatska
- Pridruženi partneri: Savez samostalnih sindikata Crne Gore (USSCG), Crna Gora
Letonsko udruženje graditelja (LBA), Letonija
Bugarska građevinska komora (BCC), Bugarska
Evropska informativna mreža (EIN), Bugarska
Mađarska federacija izvođača zgrada (EVOSZ), Mađarska

Glavni cilj projekta je da se osigura promocija aktivnog uključivanja i donošenja odluka mladih radnika u preduzećima i sindikatima, organizovanje kampanje za podizanje svijesti mladih zaposlenih u vezi sa uključivanjem radnika i odlučivanjem, promocijom identifikacije i obuke mladih sindikalnih lidera, kao i promocijom uspostavljanja mreže međunarodne saradnje mladih radnika.

Sljedeće aktivnosti treba da budu sprovedene u okviru Projekta:

1. Koordinacija i implementacija projektnih aktivnosti i postizanje ciljeva i rezultata Projekta
2. Organizacija sastanka Odbora za upravljanje projektom (1. februara 2018. god)

3. Sprovođenje upitnika namijenjenog mladim članovima sindikata/mladim radnicima o uključenosti i procesu donošenja odluka (1. februar 2018. god – 31. maj 2018. god)
4. Priprema informativnih materijala i sprovođenje kampanje podizanja svijesti (1. april 2018. god – 31. avgust 2018. god)
5. Međunarodni susreti na okruglim stolovima/posjete o razmjeni iskustva za predstavnike partnerskih zemalja (1. april 2018. god – 31. oktobar 2018. god)
6. Priprema “Priručnika za aktivne mlade radnike” (1. april 2018. god – 31. oktobar 2018. god)
7. Sprovođenje informativnih seminara za mlade radnike/studente u vezi sa pitanjima učešća u partnerskim zemljama (1. april 2018. god – 31. januar 2019. god)
8. Priprema Međunarodnog trening programa za mlade sindikalne lidere (1. oktobar 2018. god – 28. februar 2019. god)
9. Organizacija i sprovođenje Međunarodnog treninga za mlade sindikalne lidere u Letoniji (March 1, 2019 - May 31, 2019)
10. Priprema završne međunarodne Projektne konferencije (1. April 2019. god – 30. jun 2019. god)

Trajanje aktivnosti: 1. januar 2018. god – 30. jun 2019. god

Takođe, pratite nas na Twitter-u i Facebook-u: #Promotion of Youth Workers Involvement and Decision Making in Trade Unions and Undertakings

Dodatne informacije može pružiti menadžer projekta Irina Semjonova, Konfederacija slobodnih sindikata Letonije (LBAS) putem e-mail-a: irina.semjonova@lbas.lv.